

VEČERNIK

POŠTNA PLAČANA V GOTOVINI

Leto XIV.
Štev. 167

TELEFON UREDNISTVA: 25-67
POSLOVALNICA UPRAVE: 25-67 in 28-67
TELEFON CELJE, Prešernova 3. tel. 280
LJUBLJANA: 46-91

Maribor, petek 26. julija 1940

NAROCNINA NA MESEČ
Prejemanje v upravi ali po pošti 14 din.
Dostavljen na dom 16 din, tujina 30 din.
POŠTNI ČERKOVNI RAČUN: 11.409

Cena
din 1.—

Danes pričetek važnih sestankov

V prvi vrsti gre za zagotovitev gospodarskih interesov velesil osi na evropskem jugovzhodu. Razne kombinacije poročevalskih agencij - Ustanovila naj bi se nova zveza držav v Podonavju in na Balkanu

CURIH, 26. julija. Ass. Press. Danes se sestanejo v Solnogradu zastopniki Romunije prvič oficijelno z nemškimi zunanjimi ministri von Ribbentropom. Ta sestanek pomeni uvod v celo vrsto političnih konferenc, katerih namen je urediti evropski jugovzhod v smislu intencij velesil osi. O podrobnih načrtih, kako naj se ta ureditev izvrši, ni nobenih zanesljivih informacij, zato bo treba počakati šele na razvoj sedanjih posvetovanj in konzultacij. Ni pa nobenega dvoma, da bodo nastale tudi na evropskem jugovzhodu pomembne spremembe, tako glede teritorialnih, kakor političnih in gospodarskih odnosov.

Snovanje nove državne zveze?

BUKAREŠTA, 26. julija. Ass. Press. V tujakih političnih krogih krožijo vesti, da obstaja s strani velesil osi načrt, po katerem naj bi se po ureditvi spornih vprašanj med Romunijo, Bolgarijo, Madžarsko in Slovaško ustvarila posebna zveza omenjenih štirih držav, ki bi nadomestila dosedanje Balkansko zvezo, kateri v Berlinu in Rimu niso naklonjeni. Nekateri trdijo celo, da bo predlagana federacija ali konfederacija teh držav, ki bi stala pod zaščito Nemčije in Italije. V Romuniji taki zvezi ne bi nasprotovali, ako se uredi teritorialna vprašanja v smislu romunskih pristankov.

Zainteresirana je tudi Rusija

NEW YORK, 26. julija. (M) »Novosti« prinašajo iz Bukarešte vest, da izjavljajo v sovjetskih diplomatskih krogih v Bukarešti, da je Sovjetska unija zasedbo Besarabije postala balkanska sila. Zaradi tega jo naravno zanimajo tudi vsi dogodki, ki so v zvezi z Balkanom, zlasti tudi pravkar v Solnogradu in pozneje v Rimu se vršajo razgovori med državni velesil in balkanskih držav.

Glavno so gospodarski interesi

LONDON, 26. julija. Reuter. Angleški komentariji davi na radiu o predstojajočih razgovorih v Solnogradu so sledeči: Prvenstveni interes Nemčije je, da ostane

Balkan izven vojne. To pa iz dveh razlogov: 1. zaradi neoviranega dobavljanja hrane z Balkana, 2. zaradi pospešenega dobavljanja romunskega petroleja. Ako bi na Balkanu nastal vojni požar, bi oboje prenehalo. Nastaja torej za Nemčijo težko vprašanje, kako vendar zadovoljiti madžarske in bolgarske zahteve napram Romuniji. Kakor znano, zahteva Bolgarija južno Dobrudžo, ki jo ji je Romunija vzela, ko je bila Bolgarija zaposlena v drugi balkanski vojni. Madžarska pa Transilvanijo. Zato mora nemška diplomacija najti pot, kako vskladiti te nasprotujoče si interese, kajti Nemčijo v prvi vrsti zanima neoviran dovoz z Balkana. Ta se vrši preko treh poti: 1. po enotirni železniški progi normalne širine preko onega dela Poljske, ki je zaseden

po Nemčiji. Z rusko zasedbo Bukovine je del te proge prišel v Sovj. unijo. 2. Po železnici Bukarešta-Dunaj. 3. Po Donavi. Želja Nemčije nadalje je, naj bi Romunija demobilizirala, da bi vojni obvezniki, ki so pretežno kmetje, spravili letošnjo letino in že zasejali prihodnjo v mnogo večjem obsegu, upoštevajoč nemške potrebe. Zato se bo Nemčiji nedvomno posrečilo dopovedati in prepričati tako Madžarsko kakor Bolgarijo, naj bi s svojimi zahtevami počakali in ostali mirni. Interesantno je tudi, da po razgovorih v Solnogradu gredo vsi ti zastopniki balkanskih držav še v Rim, kjer bodo razgovor v Solnogradu nekoliko dopolnili, in to kot dodatek priključili glavni vsebini že v Solnogradu doseženih zaključkov.

V teku je še druga akcija?

LONDON, 26. julija. Globereuter. (Radio-gram). Dočim je nemško poslanstvo v Ankari včeraj zagotavljalo, da je pot v Papena v Berlin zgolj formalna, ker naj nemški poslanik svojo vlado pouči o pravkar sklenjenem začasnem trgovinskem sporazumu med obema državama, pa se pojavljajo glasovi, da je ta pot v zvezi z večjimi dogodki, ki se tjejo Bal-

kana, o čemer se pravkar že tudi vrše razgovori v Solnogradu, pa tudi s splošnim položajem nemškega vpliva na Balkanu z ozirom na dogodke zadnjega meseca. Vzponedno s solnograškimi napori utrditve miru na Balkanu, je v teku druga akcija, ki ima isti cilj, ki pa baje izhaja od druge strani in ima svoj ključ v Turčiji.

Ali bo ali ne bo napada?

Zanimiva izvajanja angleškega letalskega maršala Giuberta po radiu — Angleški maršal trdi, da bi bila Anglija bolj zadovoljna, ako bi se napad takoj začel, kakor pa da ga še ni

LONDON, 27. julija. Reuter. K vprašanju predstojajočega napada na Anglijo je zavzel danes na radiu stališče angleški letalski maršal Giubert. Po mnenju Giuberta se datum napada odlaga z dneva v dan zaradi dogodkov na drugem kraju Evrope. Izolirana plast na perifernih delih Evrope je izginila prav v zadnjem mesecu. Vsak nadaljnji razvoj v tej smeri bi znal dosežanje stanje na kontinentu izpreveriti ali vsaj omajati. Zato je maršal Giubert mnenja, da napada na Anglijo v bližnjih dneh nikakor še ni pričakovati.

Neglede na to pa mora biti Anglija v stalni strogi pripravljenosti. To odlaganje namreč tudi za Anglijo ni prijetno. Krije v sebi dvoje nevarnosti: 1. psihološko, 2.

stvarno. Prvič: Odlaganje napada pozornost in pripravljenost sčasoma otopi. Nasprotnik pa je znan po svoji nevarni psihološki tehniki. Drugič pa je zelo verjetno, da napada na glavno prizorišče sploh ne bo, ampak da bo nasprotnik, ko bo videl, da je duhovno stanje otopelosti že doseženo, bliskovito udaril na stransko bojišče in ga skušal spremeniti v glavno. Zato je glavna in edina naloga Anglije, biti stalno in povsod na straži! Nemške izgube na ljudeh so bile doslej relativno majhne. Prišli pa so v zasedenih ozemljih do ogromnega materiala. Anglija bi zato rada, da se ta boj že enkrat temeljito začne in tudi definitivno konča.

Lastni napori v zadnjih mesecih lahko

vsakogar navdajajo z zaupanjem. Bombnike je Anglija trenirala od septembra dalje v poletih nad Nemčijo. Danes zato tem bolj udarno vrše svojo nalogo. Bojna letala so superiorna nad sovražnimi. To vsak dan dokazujejo rezultati zračnih bitk. Nasprotni bombniki koncentrirajo v glavnem svoje napade na angleško ladjeve, vendar doslej brez znatnejšega uspeha. Kakor že povedano, pada pretežno večina nemških bomb na odprta polja. Zadnja dva dneva se nasprotnik izogiba, da bi prišel v kontakt z angleškimi lovci. Doslej sovražni zračni napadi na Anglijo niso imeli željenega uspeha. Bilanca je doslej v korist Angliji. Nove nabave letal od vsepovsod jo bodo še podprle.

Ogromna produkcija letal v USA

WASHINGTON, 27. julija. Reuter. Finančni minister Morgenthau je sprejel v zvezi z uradnim zagotovitvijo USA Angliji zaradi posebne dobave 3000 letal na mesec, zastopnike ameriške letalske industrije ter se dogovoril z njimi tako glede razširitve letalske produkcije v že obstoječih obratih, kakor glede velike zidave novih letalskih tovarn, naker se bo produkcija povišala nad 60.000 letal na leto in bo mogoče neovirano dobaviti tudi ameriški obrambni sili predvidenih 50.000 letal. Stroške zidave tovarn, kakor tudi izdelave letal, nosi Vel. Britanija.

PLOTNIKOV PRI CVETKOVIĆU

BEOGRAD, 26. julija. Avala. Včeraj je bil od ministrskega predsednika Cvetkovića sprejet sovjetski poslanik v Beogradu Plotnikov v avdienco. Razgovor je trajal dalje časa.

POTOPITEV FRANCOSKEGA

PARNIKA

LONDON, 26. julija. Reuter. Včeraj je angleški mornariški minister v parlamentu objavil, da je nemška motorna torpedovka potopila francoski parnik »Mackness«, na kateri je bilo 1800 francoskih vojakov in častnikov, ki so bili namenjeni v Francijo. 300 ljudi je utonilo.

BERLIN, 26. julija. Nemški radio zanika, da bi bila nemška ladja potopila francoski parnik »Mackness«. To da je bilo delo W. Churchilla.

LONDON, 26. julija. Reuter. »Daily Telegraph« prinaša podrobnosti o francoskem parniku »Mexnesu«, ki se je potopil. Na krovu je imel 1300 francoskih častnikov in vojakov, ki so se vračali v Francijo. Rešenih je bilo blizu 1000 oseb.

IZGON FRANCOZOV IZ ROMUNIJE

BUKAREŠTA, 27. julija. Reuter. Romunska vlada je izgnala včeraj 12 francoskih inženirjev francoskih petrolejskih družb Columbia in Concordia.

Nemški gospodarski načrti

Kako naj izgleda gospodarski položaj Velike Nemčije in Evrope po koncepcijah ministra Funka

BERLIN, 26. jul. DNB. »Nemška marka bo prevladujoča valuta Evrope« je dejal v svojem govoru nemški poljedelski minister dr. Funk, ki je od maršala Göringa prevzel nalogo, pripraviti načrt za gospodarsko obnovo Nemčije kakor vse Evrope. »Nova porazdelitev Evrope bo temeljila na prirodnih osnovah. Nemčija in Italija bosta združili vse svoje sile, da odstranita posledice, ki jih bo ta vojna imeja na gospodarskem polju. Režim svobodne konkurence bo odstranjen. Absolutna svoboda kurzov vaute ne bo več uvedena. Sedanji sistem klirngov bo služil kot temelj za izboljšanje denarnih pri-lik. Iz Velike Nemčije ne nameravamo

napraviti avtarkičnega sistema. Gospodarska svoboda vsega tega prostora bo zagotovljena. Izvozni potenciali Nemčije bo posebno značilen. Rusija bo postala dobavitelj surovin, istočasno pa bo odjemalec nemških izdelkov. Gospodarske zveze z USA bodo odvisne od njihovega stališča. Zlato ne bo imelo več značaj denarne osnove v Evropi. Trgovina z Južno Ameriko in skrajnim Vzhodom bo ostala še dalje živa. Amerika se v gospodarskem smislu ne more izolirati od nas. Gospodarsko združena Evropa ne bo več prisiljena, sprejemati gospodarske pogoje kakršnekoli skupine izven nje.«

Francoska razračunavanja

VICHY, 26. julija. United Press. Z vladno odredbo o zaplembi premoženja oseb, ki so pobegnile iz Francije, je prizadetih 23 politikov. Naredba o zaplembi omenja pa tudi Daladierja in 20 drugih vodilnih bivših ministrov in politikov. Natančen seznam onih, ki pridejo pred sodišče kot krivci za napoved vojne Nemčiji in krivci poraza Francije, bo objavljen šele v prihodnjih dneh. Prav tako tudi še ni znano, katero sodišče jim bo sodilo, zdi se, da pridejo pred vrhovno francosko državno sodišče.

EKSPLOZIJA DVEH PARNIKOV

TRINIDAD, 26. julija. Reuter. Dva velika petrolejska parnika, ki sta imela s tovorom odpluti v Španijo, sta eksplodirala. Požar je obe ladji uničil.

V ospredju še vedno letalski napadi

Vojna se omejuje dalje pretežno samo na letalske operacije, o katerih pa si poročila iz različnih sovražnih taborov precej nasprotujejo

NEMŠKE OPERACIJE

BERLIN, 26. julija. DNB. Nemško vrhovno poveljstvo je izdalo včeraj sledeče vojno poročilo: Neki naš brz motorni čoln je v Rokavskem prelivu potopil s torpedom 18.000 tonsko oboroženo trgovsko ladjo. Kljub neugodnemu vremenu so naša letala motila pomorski promet v Rokavskem prelivu in ob vzhodni obali Anglije ter bombardirala industrijske objekte v vzhodni Angliji in na Škotskem. Pri tem je bil uničen neki konvoj s 5 trgovskimi ladjami in skupno težo 17.000 ton. Dalje so bile 3 trgovske ladje tako poškodovane, da najbrže niso več za rabo. Pri Weybridgeu so naša letala bombardirala Vickersove letalske tovarne ter industrijske naprave pri Great Jamouthu in Glasgowlu. V spopadih s sovražnikom je bilo sestreljenih 6 letal. Tekom noči so sovražna letala zopet vdrla nad severno Nemčijo, a niso povzročila pomembne škode. Skupno je izgubil sovražnik včeraj 10 letal. 6 naših letal se ni vrnilo.

VELIKO UNIČENJE LADIJ

BERLIN, 26. julija. DNB. Nemška letala so napadla včeraj popoldne in zvečer angleški konvoj 23 trgovskih ladij v Rokavskem prelivu. Potopljenih je bilo 11 ladij s skupno tonažo 43.000 ton, trlje drugi parniki, z nosilnostjo 12.000 ton, so v plamenih in izgubljeni. Neki angleški rušilec je bil tudi zažgan, dočim je drugi precej poškodovan.

ITALIJANSKE AKCIJE

RIM, 26. julija. Stefani. Italijansko vrhovno vojno poveljstvo je objavilo včeraj sledeče poročilo: Naša letala so z velikim uspehom bombardirala pomorsko oporišče sovražnika v Aleksandriji in petrolejsko središče v Haifi, kjer je bilo zadetih več tankov petrolja in rafinerij, v katerih je izbruhnil požar. Naša letala so se vsa vrnila. Angleška letala so skušala v severni Afriki napasti Bardio, toda naša letala so jih pregnala in tri sestrelila. Mi smo izgubili eno letalo. V vzhodni Afriki smo sestrelili angleško letalo, ki je skušalo napasti Massano. V Sudanu so

naša letala bombardirala postajo Gedaref. Neko našo podmornico pogrešamo.

LETALSKI NAPADI NA MALTO

RIM, 26. julija. Diplomatski urednik agencije Stefani pravi, da so Italijani do sedaj 80 krat bombardirali Malto. To ni točno. Malta je bila bombardirana 50 krat, bo pa še dalje. Tudi ni res, da so italijanska letala zaradi protiletalskih baterij zgrešila cilje. Letala so vrgla na Malto 1500 ton eksplozivov, rezultati se lahko razvidijo s slik. Dejstvo italijanskega bombardiranja so občutili tudi v Haifi in Aleksandriji, Sredozemsko morje je postalo »črno« morje za Angleže.

ITALIJANI O POLOŽAJU

NEKJE V ITALIJI. 26. julija. Posebni dopisnik agencije Stefani poroča o nadmoči italijanskega letalstva nad angleškim v Sredozemlju. Angleži so ustvarili več baz v tem morju, glavno njih oporišče, Malta, je stalno bombardirano. Italijanska letala so močno bombardirala vojaške naprave tudi v Gibraltaru, Aleksandriji in Haifi ter preprečila transporte ladij. Petrolejske rafinerije in rezervoarji so v plamenih. Angleške ladje v Aleksandriji so poškodovane. Inicijativnost Angležev v Libiji in Egiptu je zaradi premoči italijanskega letalstva ogrožena.

VELIKI SPOPADI V ZRAKU

LONDON, 26. julija. Reuter. Davi ob 8. uri je letalsko ministrstvo objavilo komunikacije, po katerem je bilo v velikih zračnih bitkah nad jugovzhodno in severozahodno angleško obalo tekom včerajšnjega dne sestreljenih 23 nemških letal. To je zopet rekordna številka, ki je bila dosežena pred dnevi. Od zore do mraka so trajali neprestani sovražni zračni napadi na naše ladjeve. Zlasti dvakrat tekom dneva sta se pojavili dve posebno močni formaciji nemških bombnikov in spremljajočih bojnih letal. Prvič je priletelo preko morja 50 nemških letal, drugič pa 80. Vsakokrat so sprejela te formacije angleška bojna letala, nakar je prišlo do številnih zračnih bitk večjega stila. V teku teh bitk je bilo sestreljenih 12 sovražnih bombnikov in 11 sovražnih bojnih letal. Lastne izgube znašajo 5 letal.

VREMENSKE NEPRILIKE

LONDON, 26. julija. Reuter. Sinočni komunikacije letalskega ministrstva javlja nadaljevanje obdelovanja sovražnih ciljev v Nemčiji in na ozemljih, ki jih je zasedla Nemčija. Pri tem so letala RAF ovirale nevihte, mraz in bliski. Tako je treščilo v enega izmed bombnikov in je potreboval 40 minut, preden je spravil v red aparate. Neprestani bliski so na nekem drugem bombniku razžareli radijsko aparaturo in navigacijske aparate, da je letalo moralo delj časa v gostih oblakih pluti le po občutku. Tudi dež je ponekod načel krila. Vkljub temu so bili uspešno bombardirani: Wilhelmshafen, Hamburg, Wiesmar, Borkum, Texel, zlasti pa številna letališča.

NAPADI NA ANGLIJO

LONDON, 26. julija. Reuter. Letalsko ministrstvo in ministrstvo za deželno varnost sta izdali davi komunikacije, po katerem je bila tekom noči zaznamovana le neznatna aktivnost sovražnega letalstva nad Anglijo. Tako so bila ta letala nad kraji v južni in jugozahodni Angliji in nad Walesom. Škoda je neznatna, ranjen ni bil nihče.

OPERACIJE V AFRIKI

KAHIRA, 26. julija. Reuter. Letalsko poveljstvo Srednjega vzhoda javlja, da je bilo včeraj sestreljenih 7 italijanskih lovcev. To pa ob priliki velikega zračnega napada angleških bombnikov tipa Blenheim, ki so jih ščitili lovci tipa Gladiator na letališče Demo v Libiji, kjer je bilo na tleh nad 50 italijanskih letal. Bombe so med njimi napravile veliko razdejanje. Vkljub temu, da so Gladiatorji že nekoliko zastareli tipi, so vendar sestrelili 7 najmodernejših italijanskih lovcev.

KAHIRA, 26. julija. Reuter. Pri zračnem napadu na Wadir v Libiji so naši bombniki pogladi v zrak del velikega municijskega skladišča. Eksplozije so bile silne. Dalje je bil izvršen zračni napad tudi na Massauo, kjer je bilo zažgano bencinsko skladišče. Italijanska letala napada na Malto sta bila neefektivna, pravtako tudi oni na Aleksandrijo.

Bilanca angleških letalskih akcij

LONDON, 27. julija. Reuter. »Daily Telegraph« piše, da je bila v zadnjih treh mesecih izvršeno nad 1000 angleških letalskih napadov na Nemčijo in na ozemlja pod nemško okupacijo. Govoriti je mogoče o neprenehnem bombardiranju teh krajev. Tako je m. dr. bilo izvršenih na petrolejske rafinerije, letalske tovarne in drugo industrijo 161 napadov; na letališča 220 napadov; na pristaniške naprave, doke in municijske skladišča 258 napadov; na ceste, železnice in mostove 205

napadov itd. Samo med 10. majem in 15. junijem je bilo izvršenih 517 napadov. Od 1. do 18. junija je bilo izvršenih na Nemčijo samo 377 napadov, od tega n. pr. na nemško vojno mornarico 66 napadov, na letalstvo pa 64 napadov. Vsa ta britanska zračna aktivnost je nedvomno napad na Anglijo odložila, ni ga pa odstranila. Zato ni mesta za samodopadljivo pogrezanje v občutek, da je nevarnost minila, svari list.

Letalska vojna do skrajnosti

RIM, 26. julija. Stefani. Italijanski tisk se dalje ukvarja z govorom lorda Halifaxa in početjem odgovornih državnikov Velike Britanije. »Il Popolo d'Italia« ugotavlja, da je bila nekaj ur po zadnjem Churchillovem govoru napadena italijanska prestolnica, popolnoma v smislu besed angleškega ministrskega predsednika, ki je dejal, da ne izključuje napadov na

Rim. Prav tako pa tudi niso izključeni napadi na mesta v severni Italiji. List meni, da namerava voditi Velika Britanija letalsko vojno do skrajnosti in brez skrupulov. List pa pravi: »Ne želimo takih napadov, toda ako nameravajo Britanci voditi tako vojno, bomo na vsak njihov udarec odgovorili s protiidarcem.«

Napet položaj v Siriji

RIM, 26. junija. Transocean Press poroča o položaju v Siriji in ne izključuje možnosti oboroženega spopada med Anglijo in Francozi. Zadnje nedelje je napadlo več angleških letal francoska letališča v Siriji. Ta napad se tolmači kot uvod angleških vojnih akcij proti Francozom v Siriji, ki so, kakor je znano,

pristali na podreditve vladi v Vichyju. Poljska legija, ki je bila prej v Siriji, se je umaknila v Palestino. Francozom se ni posrečilo, da bi jo razorožili. General Mittelhauser, ki je znan anglofil, je hotel Sirijo izročiti Angležem, a je bil odstranjen. Moral bi biti tudi aretiran, a je pobegnil v Palestino.

Dva angleška trgovinska sporazuma

LONDON, 26. julija. Reuter. K včerajšnjemu trgovinskemu sporazumu med Anglijo, Španijo in Portugalsko piše današnji »Daily Telegraph«, da bo Anglija od-

kupila vse viške kolonialnih produktov, tako iz španskih kakor iz portugalskih kolonij. Za enkrat bo znašal volumen te gospodarske transakcije 600.000 funtov.

Proti obzirnosti

do Francije

RIM, 26. julija. Ass. Press. Institut za fašistično kulturo je po svoji sekciji za Nizzo in Savoyo izdal resolucijo, v kateri zahteva, da Italija in Nemčija kot zmagovalki opustita vsako milost nasproti premagani Franciji, ki je v vsej zgodovini bila sovražno razpoložena nasproti Italiji. Italija bo mogla živeti in se razvijati samo tedaj, če bo njen večni sovražnik, Francija, v podrejenem položaju. Postopanje proti Franciji brez usmiljenja in otroškega strahu pred revanšo bo pozdravil vsak italijanski patriot, ki nikoli ni in ne sme pozabiti Versaillesa.

OKREPITEV ANGLEŠKE VOJSKE

KAHIRA, 27. julija. Reuter. Na Srednji vzhod so v okrepitev britanskih in dominionskih čet včeraj prispele še kolonialne čete iz Nigerije in z Zlate obale.

VON PAPEN POTUJE V BERLIN

SOFIJA, 26. julija. Stefani. Sem je dospel nemški poslanik v Ankari, von Papen, ter po kratkem postanku nadaljeval z letalom pot v Berlin.

KRALJ JURIJ INSPICIRA OBRAMBO

LONDON, 26. julija. Reuter. Kralj Jurij VI. je pregledal dela ob južni obali Anglije. Prisostvoval je vjam protiletalskih baterij, nato pa je obiskal francoske, poljske, holandske in norveške vojne ladje, kjer so mu priredili svečan sprejem.

S PANAMERIŠKE KONFERENCE

HAVANA, 26. julija. DNB. Panameriški konferenci je bilo stavljenih 30 raznih predlogov, ki so bili poslani poednim komisijam. Debata o nekaterih predlogih bo najbrž dolgotrajna in ostra, tako n. pr. o vprašanju carinskega sistema. Razlika v mišljenju južnoameriških držav in USA prihaja v nekaterih razpravnih točkah vidno do izraza.

HAVANA, 26. julija. V teku razprav na panameriški konferenci je prišla do izraza želja, ustanoviti interameriško trgovinsko mornarico. Razpravljali so tudi o predlogu Bolivije za gradnjo transameriške železniške proge. Prihodnja panameriška konferenca bo v Rio de Janeiro.

AMERIŠKI RDEČI KRIŽ ZA ANGLIJO

LONDON, 26. julija. Reuter. Radi vedno bolj naraščajočih pošilk ameriškega Rdečega križa angleškemu, se je včeraj zdravstveni minister Macdonald pri ameriškem poslaniku osebno zahvalil. Vse ladje, ki plujejo v Evropo, so že za več tednov vnaprej zasedene s tem blagom. Vrednost tega blaga je dosegla že 2 in pol milijona funtov (pol milijarde dinarjev).

HOLANDSKA ODDAJNICA V ANGLIJI

LONDON, 26. julija. Reuter. Danes bo holandska kraljica Viljemina odprla novo holandsko radio-postajo na angleških tleh. Postaja bo oddajala pod imenom Radio Oranje.

FUNT—GOLDINAR

LONDON, 26. julija. Reuter. Po sporazumu med angleško in holandsko vlado je bila določena relacija med angleškim funtom in holandskim guldinarnjem na 7,8:1.

STIKI NISO PRETRGANI

LONDON, 26. julija. Reuter. V romunskem poslanstvu v Londonu izjavljajo, da odpoklic poslanika Tilea ni v nobeni zvezi s prekinitvijo odnosov Romunije do Anglije. Naslednik Tilea bo imenovan v kratkem.

NOV FRANCOŠKI POSLANIK V BUKAREŠTI

LONDON, 26. julija. Po vesteh iz Vichya je francoski poslanik v Bukarešti, Thierry odpoklican, na njegovo mesto pa imenovan Charsery.

Borza. Curih, 26. julija. Devize: Beograd 9,87, London 17,35, Newyork 4,40, Milan 22,20, Berlin 175,75.

Mariborska napoved: Oblačno in toplo vreme. Ponekod bo deževalo. Včeraj je bila najvišja temperatura 25,6, danes najnižja 16,6, opoldne 26,5.

NOČNI PADALSKI REKORD

MOSKVA, 27. julija. TASS. Mornariški kapitan Kosnuk je ponoči skočil s padalom z letala iz višine 7750 m. To je nov svetovni rekord v nočnem padalstvu.

Novice

Naša mladina spoznava vaško stvarnost

Slovenske visokošolke na delovnem taboru v Lipovcih v Prekmurju

Delovni tabori so postali priljubljeno sredstvo intelektualne mladine, s katerimi skuša premostiti izoliranost od širokih množic. Uspešno zaključeni bi mogli ogromno koristiti posebno socialni vzgoji mestne mladine, ki bi jo vodili od zgolj pasivne lažisocialnosti k aktivnemu sodelovanju v boju najširših slojev naroda za skupno boljšo bodočnost.

Tako bo spoznala ta mladina lahko tudi vaško stvarnost, z vsemi sončnimi in senčnimi pojavi. Prekmurje je posebno v teh časih pokrajina, v kateri se zrcalijo v najbolj svetli luči neštete posledice agrarne in splošne gospodarske krize na vasi. Kljub temu jih je še vedno mnogo, ki pred temi pojavi zastirajo oči ali pa zrejo na njih skozi motna stekla dnevno-političnih programov. Tudi tuja propaganda jih tu in tam osvetluje s svojo pobarvano lučjo. Zato so slovenske akademice, članice »Doma visokošolke«, dobro izbrale, ko so se odločile za taborenje v prekmurski vasi. Izbrale so si

karacteristično ravninsko vas Lipovce. Ljudstvo v Lipovcih nosi v pretežni meri pečat one vzgoje, ki jo je desetletja usmerjalo vodstvo in sodelništvo tednjika »Novine«. Seveda tudi mimo Lipovcev niso šla brez vpliva težka socialna trenja, nasprotno, bila so posebno z ozirom na problem agrarne reforme prav močna. Reševanje tega vprašanja je ljudstvo privezovalo še bolj na konservativno vodstvo, razočaranje nad njim pa ga je gnalo spet v druge tabore. Po svoji pa je v vzgajalo ljudi prisilno romanje po svetu in otepavanje s problemi, ki jim domača vzgoja ni bila kos. Vsekakor bo zanimivo slišati mnenja akademičark ob zaključku tabora in videti, do kakih rezultatov so prišle v prej nepoznani okolici.

Koncem prvega tedna taborenja se nahaja v Lipovcih 10 akademičark. Pričakujejo še pet. Nastanjene so v osnovni šoli, kjer jim je pri vsem šel prijazen na roko šolski upravitelj g. Fr. Gumini-

lar. Kot poudarjajo, je njihov poglavitni namen, da bi prišle v čim ožje stike z ljudmi na vasi in spoznale njihovo življenje. Vse, kar so prinesle s seboj in tudi njihovo znanje, naj jim bo pri tem le pripomoček. S seboj so prinesle knjige, posebno take, ki bi mogle koristiti kmečkim ženskam pri vsakdanjem delu, pri vzgoji, skrbi za higieno in podobno. Priredile so v šoli tudi že dve predavanji o nekaterih vprašanjih zdravja in higiene. Predavateljica sta bili medicinka ga. Ema Kraigherjeva in sestra iz soboškega »Zdravstvenega doma«. Imajo s seboj tudi zdravstveni film. Zanimanje za predavanje so pokazali vaščani z veliko udeležbo. Prišlo je okrog 70 poslušalcev. Tudi za otroke je na razpolago primerna knjižnica. Kmečkim materam pomagajo tudi s svojim otroškim vrtcem, v katerem skrbijo za otroke med tem, ko so matere na polju. Pa tudi pri fizičnem delu hočejo pomagati. Pomagale so pri mlačvi. — O uspehih tabora bomo poročali še ob zaključku.

ke z najširšimi plastmi prebivalstva in da prouči položaj haloškega bajtarja. Akademiki bodite vsaj vi dosledni v načrtih za narodovo delo. Zato akademiki od besed k dejanju in izpolnite svoje obljube.

p Napad. S težkimi poškodbami naglavno so prepejali v tukajšnji bolnišnici 31 letnega kočarja Tomanica iz Brebrovnika. V noči ga je napadel neznanec s topim predmetom.

p Razpust združenja krojačev, šivilj in modistinj je izvršen. Kakor smo že napovedali, je bil razpust v soboto popoldne. Po nalogu zbornice ga je izvršilo mestno načelstvo, ki je dalo prizadetemu združenju 3 dnevni rok, da izvrši mirnim potem svoj razpust in se priključi k skupnemu združenju tapetnikov, slikarjev, barvarjev in vrvarjev. Tako so se zbrali v soboto popoldne ob peti uri v zadržni pisarni krojačev po trije člani obeh združenj. Krojače so zastopali: predsed. Ropič, tajnik Zupančič in Repič; tapetnike pa: preds. Kaisersberger, podpredsednik Sturm in Erlač. Predaja uprave je trajala 2 uri. Pri tem si krojači pridržujejo izrecno pravico, na podlagi sestavljenih zapisnikov, ki so bili soglasno podpisani, da ostane še vnaprej premoženje krojačev nedotaknjeno. Če ne, bodo krojači neodložneje branili zadržno premoženje. Pri vsem tem je pač čudno, zakaj je moralo v Ptuj prvo prenehati najmočnejše združenje s 124 člani in se priključiti združenju le s 42 člani.

p Močna peronospora. Radi naglo spreminjajočega se vremena, ko sonce takoj posije po dežju — taki dnevi se zdaj pogosto vrstijo — se močno širi peronospora. Skrbni vinogradniki jo preprečujejo z večkratnim škropljenjem, odtaj pa z zveplanjem. V Halozah je četrtlo škropljenje že dovršeno.

p Izgubil je čevlje in podplate. Nekdo je v Miklošičevi ulici izgubil čevlje in podplate. Oškodovanec se naj zgleda na policiji.

ZIVAHNA TRGOVINA S KOSTANJEVIM LESOM

Tovarna stroji v Majšperu kupuje večje količine kostanjevega lesa. V ptujskem okraju ima razmrežene nakupovalce. Ki hodijo od kmeta do kmeta in poizvedujejo za kostanje. Kmetje neradi prodajajo les, ker se jim neveliki gozdovi vse preveč redčijo iz leta v leto že radi lastnih potreb, po gozdovih sežejo šele tedaj, ko ne morejo kriti svojih potreb iz živinoreje in poljedelstva. V sedanjih mesecih pa kmetu najbolj trda prede, in so pripravni za lesne kupčije. Tako podirajo svojerredke kostanje, jih zlagajo in prevažajo na kolodvor. V Ptuj pripeljejo dnevno povprečno do 30 voz kostanjevega lesa. Zdaj plačujejo m po 105 din.

Ljubljana

Zakaj kratite mladini počitnice?

Zadnjič sem bil na obisku pri prijatelju. Pa vidim pri mizi domačo hčerko pri debeli knjigi, s slovarjem v rokah. — Za vraga, se vprašam, počitnice so, vročina je, otrok je odličnjak, pa se mora še sedaj učiti, namesto da bi se odpočil in nabral novih moči za prihodnjo šolsko leto.

Na moje vprašanje mi dekletce pove, da je profesor naložil celemu razredu čez počitnice, da predela dve debeli franco-

ski knjigi in se jih nauči, ker bo takoj v začetku šolskega leta za rede izpraševal.

Zelo me je začudil odgovor, kajti dosedaj, mislim, še ni v našem učnem načrtu pravila, ki bi predpisoval profesorju takšne zapovedi za počitnice. Če pa profesor sam na svojo pest nalaga učencem delo med počitnicami, tedaj gotovo ni dober pedagog.

Kaj pravijo k temu šolski ravnatelji? An.

a Razstava načrtov za Dom onemoglih na Bokalcu v Jakopičevem paviljonu je zbudila tako zanimanje in je tako dobro obiskana, da je podaljšana do nedelje zvečer. Vstopnine ni.

a Novi seznam davčnih osnov ljubljanskih davčnih zavezancev so razgrnjeni na magistratu, in sicer za mesarje, peke, sedlarje, torbarje, ščetarje, tapetnike, ple-skarje, kleparje, kotlarje, vodovodne in-

Celje

POSNEMANJA VREDNO!

Ze nekaj let sem vzdržuje Cinkarna v Celju skupno z Bratovsko skladnico počitniške kolonije otrok cinkarniških delavcev v Lačvasi pri Mozirju. V prvi koloniji je bilo letos 30 dečkov, druga kolonija pa je odšla v Lačvas v ponedeljek in sicer 28 deklic. Lačvas je zelo lep romantičen kraj ob rečici Dreti. Delavski otroci so tam pod skrbnim nadzorstvom. Stanujejo v lepi, za počitniško kolonijo prirejeni kmečki hiši. Imajo na razpolago obilico dobre in tečne hrane ter se tam zelo dobro počutijo in so zelo zadovoljni. Med dnevom se igrajo, kopoljejo in delajo izlete v lepo okolico. Da se otrokom dobro godi, je znak, da privzamejo na teži v teku treh tednov, kolikor traja kolonija, 2 do 3 kg. Veseli in okrepljeni na telesu in duhu se otroci vrnejo zopet na svoje domove. Kako blagodejno vse to vpliva na mladino, se je imel naš urednik priliko osebno prepričati v koloniji. Priporočljivo je, da bi tudi druga celjska podjetja sledila temu vzgledu in priredila za otroke svojih delavcev take počitniške kolonije.

c Novi grobovi. V bolnišnici je umrl 62 letni podnadzornik policijskih agentov v pok. Martin Drugovč. Pokojni je bil rodom iz Artič pri Brezicah. Bil je podpredsednik pevskega društva »Oljko«. Pogreb bo jutri ob 18. iz mrtvašnice mestnega pokopališča. — V Zavodni 45 je umrl 76 letni cinkarniški upokojenec Vincenc Hölzl.

c Nedeljski sport. V nedeljo, 28. t. m. se bosta srečala v prijateljskem tekmovalstvu Svoboda iz Ljubljane in SK Olimp iz Celja. Moštvo ljubljanske Svobode je znano kot zelo dobro rutinirana enajstoričar, ki goli lep in tehnično zelo dovršen nogomet. Po daljšem presledku bomo imeli zopet priliko videti lepo in živahno tekmo. Tekma se bo pričela točno ob 16.30 na igrišču v Gaberju. Vstopnice se dobijo v predprodaji po znatno znižani ceni.

c Društvo »Mali gospodar« v Celju priredi v nedeljo, 28. t. m., ob 9. dopoldne na dvorišču okoliške deške ljudske šole v Komenskaga ulici tečaj za kapunjenje. Vabljeni so vsi zainteresirani ne glede na članstvo. S seboj naj prinesejo peteline, primerne za kapunjenje.

stalaterje, ključavničarje, kovače, mehanike, dimnikarje, šivilje, krojače, privatne učitelje in tudi za umetnike. Ti sezname bodo razgrnjeni do 1. avgusta na mestnem poglavarstvu pri vratarju v priložilu leve hiše na Mestnem trgu. Sezname za zdravilke, zobozdravnike in dentiste, za notarje in odvjetnike, za inženirje, arhitekto in geometre ter za brivce in čevljarje bodo pa razgrnjeni samo do 28. julija.

c Kronika nesreč. 11 letna hči brusača Robar Stefka iz Sevnice je padla in si na lomila desno roko v kolenču. — 19 letni kuharski vajenki Nemec Alojzija je padla na dvorišču okoliške deške ljudske šole mila v stopalu. — 39 letni rudar Matija Senica iz Slivnega pri Laškem je v gozdu pri delu padel in si izpahnil ključnico. — 3 letni sin železničarja Matija Kline iz Petrovč je med igro padel in si zlomil desno nogo nad kolenom. — Vsi se zdravijo v celjski bolnišnici.

c Napad. 54 letnega hlapca Ivana Bovho iz St. Petra v Sav. dolini je napadel neki sohlapec s kamnom in ga poškodoval po rebrih. Oddati so ga morali v celjsko bolnišnico.

c Napadi. 24 letni posestnikov sin Matija Berghaus iz Rogaske Slatine, se je zvečer vračal domov. Blizu njegovega doma na cesti ga je pričakal njegov sosed in ga z nožem zabodel v levo roko, vrat in boko. — 19 letni delavec Dušan Stožir iz Creta pri Celju, se je s koslom peljal iz Smartna v Rožni dolini proti Ostrožnemu. Tam ga je napadla gruča fantov, ga

vrgla s kolesa in ga z boksarji poškodovala po obrazu in vratu. — 37 letni delavec Kamil Zelič iz Zagrada pri Celju, se je ponoči vračal domov. Med potjo sta ga v gozdu napadla dva znanca in ga z nožem in karbidno svetilko poškodovala po glavi. — Vsi trije napadeni se zdravijo v celjski bolnišnici.

Popolnoma zadovoljni boste!...

Z NASO POSEBNO STEVILKO, ki bo izšla 3. avgusta. Za to oddajte članek ali oglas za Vaše podjetje čimprej!

Ptuj

tudi dejanja! „Klub slovenskih akademikov v Ptuj“ je sklenil pozimi na svojem običnem zboru, da priredi v času velikih počitnic v Halozah delovni tabor, ki naj predvsem naveže in ustvari potrebne sti-

Ministrstvo pošte in telegrafa je z odlokom zvišalo nekatere telefonske pristojbine z veljavnostjo od 1. avgusta dalje. Telefonska tarifa se bo na ta način v posameznih točkah znatno izpremenila.

Predvsem se poviša instalacijska pristojbina, ki znaša odslej v krajih z več kakor 100 do 1000 naročniških linij 1050 (doslej 750 din), v krajih z več kakor 1000 naročniških linij pa 1350 (doslej 900 odn. 1050 din). Instalacijska pristojbina v krajih, ki imajo do 100 naročniških linij, ostane neizpremenjena.

Po spremenjenem členu 2 tarife plačajo pošto-telegrafsko-telefonski službenici po novem 25 odstotkov celotne instalacijske pristojbine samo za glavni telefon, za stranski aparat, za sobne kontakte, za nočni prekinjevalec itd. pa plačajo polno predpisano pristojbino. Naročnik 5. b grupe (državni, banovinski, občinski službenici) uživajo 20 odstotkov popusta v plačevanju instalacijske pristojbine za glavni telefon.

Letna telefonska naročnina se poviša v toliko, da velja sedaj najdražja tarifa (I) že za vse kraje, ki imajo več kakor 1000 tele-

pa velja za kraje, ki imajo od 500 do 1000 naročnikov (doslej od 500 do 2000).

Znatno se poveča pristojbina za navadni telefonski poziv, ki je znašal prej 3 din, od 1. avgusta dalje pa bo znašala 8 din. Pristojbina za nujen telefonski poziv se poviša od 10 na 16 din, minimalna pristojbina za telefonsko obvestitev pa od 5 do 8 din.

Prav tako se povečajo pristojbine za medkrajevne razgovore. Za časa močnega prometa se poveča pristojbina za eno govorilno enoto. V prvi coni (do 25 km) na din 8 (doslej 6), v drugi coni (od 25 do 50 km) na 12 din (10), v tretji (od 50 do 100 km) na 18 din (15), v četrti (od 100 do 200 km) na 24 din (20), v peti (od 200 do 300 km) na 30 din (25), v šesti (od 300 do 400 km) na 36 din (25), v sedmi coni (preko 400 km) na 42 din (doslej 30 odn. 35 din).

Prav tako se bodo v času slabega prometa povišale takse za medkrajevne razgovore: v prvi coni na 6 din (doslej 5), v drugi na 10 din (8), v tretji na 15 din (12), v četrti na 21 din (16), v peti na 26 din (20), v šesti na 32 din (20), v sedmi na 38 din (23 odn. 25 din).

Večina mezdnih gibanj rešena mirnim potom

Stalno naraščanje draginje — indeks Narodne banke za cene na malo v Ljubljani za mesec junij — izkazuje napram januarju porast za 8,2%, napram septembru 1939, pa celo za 32,2% — je imelo za posledico večje število mezdnih gibanj ne samo v industrijskih, marveč tudi v večjih obrtnih obratih. Delavska zbornica je sodelovala pri vseh sklicanih poravnalnih razpravah ter je bila večina mezdnih gibanj rešena mirnim potom.

Zvišanje mezd odn. draginjske doklade na račun draginje so tekem zadnjih treh mesecev priznala podjetja:

Kranjska industrijska družba Jesenice, rudnik svinčene rude, Mežica, gradbena in tesarska podjetja ter tiskarska podjetja v dravski banovini, Tvoronica za dušik, Ruše, Apenik d. d., Celje, Cinkarna d. d., Celje, Jugotanim, Sevnica, Metalno akcionarsko društvo, Celje, Črna — Kaolin, Peta d. z o. z., Radeče, Meščanska korporacija, Kamnik, Standard d. z o. z., Kranj, Kamnolom in apne nica A. Birola, Kresnice, Združene papirnice Vevče, Gorčane, Medvode, Združene tvornice stekla Hraštink in Sv. Križ, Keramična industrija, Liboje, Pivovarna Union, Ljubljana, Tovarna lepenke, Prevalje, Kemična tovarna, Hraštink, Jugoslav. tekst. tvornice Mautner, St. Pavel, Lesna industrija ing. Rudež, Ribnica, Valjčni mlin J. Vindiš, Maribor, sobosil-

karska in pleskarska podjetja v Mariboru, Zugmayer in Gruber, Slovenska Bistrica, pekarska podjetja v Mariboru, rudnik Pečovnik pri Celju.

Posebno moramo poudariti dejstvo, da so začela večja podjetja priznavati družinske doklade za ženo in otroke. (KIDJ Jesenice, svinčeni rudnik, Mežica, Standard, Kranj, tvornica za dušik, Ruše, Apenik Celje, pivovarna Union v Ljubljani, Mestna občina Celje za delavce), kar moramo stajati za vzgled vsej ostali industriji. Dalje so posamezna podjetja pristala na avtomatično regulacija mezd odn. draginjskih doklad v primeru nadaljnjega porasta draginje (svinčeni rudnik Mežica, tiskarska podjetja, KIDJ Jesenice, meščanska korporacija, Kamnik, tvornica za dušik, Ruše itd.), kar bo za bodoče omejilo število mezdnih gibanj.

Pri posredovanjih je Delavska zbornica ugotovila, da je največja ovira za hitro rešitev mezdnih gibanj pomanjkanje priznanega indeksa, po katerem naj bi se ugotavljala draginjska sprememba. Zaradi tega je predlagala banski upravi, da skliče konferenco delodajalskih organizacij in Delavske zbornice, na kateri naj bi se sestavil realen indeks za ugotavljanje draginjskih sprememb na podlagi gibanj cen v večjih mestih in industrijskih revirjih.

Izmed važnejših akcij, ki jih vodi D. Z., moramo omeniti še sledeče: Za mizarško stroko v dravski banovini je določen rok za sklenitev kolektivne pogodbe do 20. avgusta t. l. Če ne pride do sporazuma, bo kr. banska uprava predpisala mezde (tarifno lestvico) za mizarško stroko. Za rudarje državnih rudnikov je izdelala načrt kolektivne pogodbe ter se bodo 5. avgusta vršila tozadevna pogajanja. Akcija za izboljšanje položaja rudarskih staroupokojencev ter za priznanje draginjskih doklad novoupokojencem, kakor tudi za spremembo pravil bratovske skladnice posveča vso pažnjo. Dala je iniciativo za ureditev delovnega časa poklicnih šoferjev, dalje za ureditev položaja strežniškega osebja v umobolnicah (za kar bo po poročilih iz Beograda načrt v kratkem izdelan), za zavarovanje gozdnega in poljedelskega delavstva ter za ureditev službenih odnosov delavstva, zaposlenega pri delih v režiji ministrstva vojske in za izvajanje določb delovnega prava obrtnega zakona tudi pri delih, ki jih vrši država v lastni režiji.

Prav posebno pažnjo pa posveča Delavska zbornica vprašanju decentralizacije SUZORja in zahteva delitev SUZORja na samostojne nosilce delavskega zavarovanja za Slovenijo s sedežem v Ljubljani, ker bodo le tako zaščiteni interesi zavarovanega članstva.

Maribor

Železniški upokojevi zahtevajo zvišanje pokojnin

Podpisani obveščam prizadete o kolikih, ki smo jih podvzeli tekom junija in julija t. l. v svrhu čimprejše izdaje že obljubljenih uredbe o priznanju delavskih let službe vsem onim žel. uslužbenecem, ki so bili nastavljeni po 1. septembru 1923. leta.

Deputacija prizadetih je bila najprej pri g. banu ter ga prosila za dobrohotno posredovanje v Beogradu, da bi se čimprej rešilo vprašanje priznanja vseh službenih let prizadetih, katerih je relativno največ v Sloveniji. So to večinoma uslužbenci bivše Južne železnice, ki so si z članstvom v prov. fondu že davno pridobili pravico na pokojnino, katera pa se jim po novem zakonu o drž. prom. osebnosti ne priznava. G. ban je deputacijo zelo prijazno sprejel ter poslušal izvajanja

njenega predstavnika, ki je predal tudi pismeno vlogo, podpisano od preko dvesto prizadetih. Gospod ban je obljubil, da se bo zavzel za to upravičeno stvar. Deputacija se je potem podala v Beograd, da bi še sama prikazala obupen položaj prizadetih, posebno upokojevcem, ki prejema komaj tretjino one pokojnine, ki bi jim sicer pripadala, ako bi se jim štela vsa leta službe. Predala je tem gospodom kakor tudi nekaterim odsotnim v njihovih kabinetih predstavko, podpisano od preko dvesto prizadetih. V obširni resoluciji prosijo ministrski svet, da naj z ozirom na težek položaj prizadetih pospeši izdajo uredbe.

15. julija se je deputacija ponovno podala v Beograd. Bila je sprejeta pri g. dr. Smoljanu, ministru brez listnice pri pred-

sedništvu vlade. G. minister je deputaciji obljubil, da bo podvzel vse potrebne korake pri ostalih odločujočih čimteljih, da bi se zadeva čimprej uredila. Hkrati so prosili, naj se na najhitrejši način sklene ter nakaže denarna pomoč nesrečnim upokojevcem, ki že tekom nekoliko let prejema jo le delno pokojnino, ki znaša po 400 do 600 din mesečno, namesto vsaj po 1000 do 1500 din.

Gre za kakih 40 do 45 družin v okolišju ljubljanske obl. direkcije državnih železnic. V ostalih direkcijah jih je razmeroma manj. Tem naj bi se podelila takojšnja denarna pomoč v iznosu ene tretjine one vsote, ki so jo prizadeti upokojevi utrpeli od časa, ko so bili upokojeni pa do sedaj. (Razlika na pokojnini.)

A. Bahun.

Gradbena dela na cesti Maribor-Fram

Te dni sta se mudila v Mariboru načelnik gradbenega oddelka banske uprave inž. Rueh in šef odseka za državne ceste inž. Pirč. Skupno z mariborskim načelnikom gradbenega oddelka inž. Vanečkom sta si ogledala najslabši del državne ceste med Mariborom in Framom. Izgleda, da bodo sedaj le pričeli s preurejevalnimi deli, ker so vse predpri-

prave končane in se je že organizirala pisarna režijskega odbora na tehničnem razdelku tukajšnjega okrajnega načelnika. Kredit za gradbena dela na tej cesti je že zagotovljen in bo te dni nakanen mariborskemu režijskemu odboru. Upati je, da bodo prihodnji teden zapele že prve lopate na cesti Maribor-Fram.

lepše, kar more deca v mladosti užiti in važno pri njihovi vzgoji.

Luči Maribora nas pozdravljajo. V njih rezki svetlobi mi polagoma tonejo prividi polj, preraščenih z makom in ljubba pot skozi Kovačevo vas, z vsemi posekami in jagodami.

M. K.

m Nočna lekarniška služba: od 20. do vključno 26. t. m. lekarna pri Sv. Antonu, Frankopanova 18, tel. 27-01; lekarna „Pri Mariji pomagaj“, Aleksandrova cesta 1, tel. 21-79.

m Odlikovani so bili z redom sv. Save III. stopnje Rudolf Janežič, stolni kanonik v Mariboru z Jugoslovansko krono 4. stopnje dr. Jakob Aleksič, ravnatelj bogoslovja v Mariboru in Franc Hrastelj, ravnatelj iz Maribora, z redom sv. Save V. stopnje pa Vladimir Uršič iz Maribora.

Pismo s Počitniškega doma na Pohorju

Prva kolonija deklic je sedaj v Počitniškem domu kraljice Marije pri Sv. Martinu na Pohorju. Vse je razigrano, žareča lica, polna veselja, se smehljajo v prekrasni svet okoli njih.

Peljem se z mestnim avtobusom. V avtobusu je še pet dijakov, ki so taborili v Močniku in sem jih prvič videla ob Črnem jezeru, ko so se s splavom prevažali po vodi, ki je bila videti temna kot olje. V domu so bili poznani kot »močniški« dijak in marsikateri njim namenjen pozdravček je namesto v njihovo trdnjavo približal k nam. Gospa Andrejeva (tako nazvana v letoviščarski obsejnosti) je stiskala v naročju dvoje še nezrelih kokoši, zaviti v časopisni papir. Gospa je kljub moževemu ugovarjanju vztrajala, da mora na vsak način dobiti pohorske kokoši, ki so uživali višinski zrak in so zrasle sredi prirodnih krasot. Kupovanju je prisostvovala vsa jata zaostalih ptičev in se nazaj grede na račun teh kokoši odlično zabavala.

Ko se vozimo iz Bistrice, je v avtobusu mračno, da se zapirajo človeku oči kar same od sebe. Pokrajina je temna, luč žarometov osvetljuje cesto in hišo za hišo, ki vstajajo iz črnine kot bele vile. Za nami sedi Hrvat, na videz zelo fin človek. Ko je gospod učitelj, zaostali ptič, navezal z njim pogovor, je dejal nekako takole:

»E, da veste, videl sem mnogo kolonij, a razen ene ji ni nobena enaka. Pa še ta ima prostora samo za 80 dečkov.« Takoj smo mu povedali, da je ta kolonija spravila še 220 otrok pod streho. Bil je navdušen nad vzornim redom, snago, hrano, zlasti pa nad krasnim zrakom in smrekovimi gozdovi. Gospod je bil iz Zagreba, pa je dejal, da bo objavil v časopisu kratko notico in priporočil staršem Dom kraljice Marije.

Danes, ko odhajamo, je zavladalo pravo življenje. Otroci so se po večerji razpostavili po dvorišču in pričelo se je porazdeljevanje po sobah. Šestletni otroci, fantje in dekleta, so se že tako vživeli v svoje igre, da se je človeku dobro zdelo, ko jih je gledal. Nekaj deklic se je poslavljalo od mater in pretakalo bridke solze. Sedaj bi pa dejala nekaj, kar je že davno potrjeno. Dosti bolje je za otroke, če prihajajo sami v dom. Poslove se doma, potočijo solzico, v domu bi se pa deklice ne jokale, prav tako kot se druge niso. Stali smo na balkonu, ko je minilo prihitelo dekletce, ki je hodilo šele v prvi razred in zraven nje njena mlajša sestra. G. učitelj se je obrnil k njima in ko ju je vprašal, če sta kar sami, sta se dobrovoljno nasmehnila in odhitela dalje.

Prve dni je bilo vreme krasno in življenje kot v Eldoradu. Takoj smo imeli vse pomembnejše ture za seboj: Areha

(Ruško koč), Sv. Tri kralje, Veliki vrh, Črno jezero, Urha, Uršulo, Tinje, Kebeli, v Šmartnem pa smo bili vsak dan radi pošte, jaz pa sem še večkrat dirkala po

Ali ste že oddali oglas

posebno številko

»Večernika«, ki bo izšla 3. avgusta 1940

meso. Večino so nas namestili v paviljonu, kjer je skoraj tik pred oknom okoli in okoli gozd. Po večerji v zgornjem domu smo se vračali ob pozni uri v paviljon, ropotali z vrči, v katerih smo si nesli toplo vodo. Poslednji, ki se je umival, je ostal v kopalnici, ki je bila čisto krat zakurjena. Če je bil pesniško navdahnjen, smo brali zjutraj nemalokrat plod njegovih pesniških popadkov, katere je pospeševala topla kopalna peč in voda, v kateri se je naslajal ljubljenelec Muz in naskakovalec Parnasa. Ves ženski svet je bil najmanj tako razposajen kot koza gospoda Segulina.

Sicer pa smo se vsestransko udeleževali. Pri vsem udobju, ki smo ga uživali, je vsak imel svoje zasluge in ni bil nihče preobremenjen. Sedaj pa je seveda drugače; dela je dosti, je pa tudi dosti tišega nepozabnega kolonijskega življenja, ki te zgrabi v svoj vrtnec zlasti po večerji, pa bi bil še tako zaverovan v kake onostranske probleme. To je naj-

m Napredoval je v višjo položajno skupino mariborski okrajni podnačelnik g. Josip Modrijan.

m Iz srednješolske službe. Napredovali so na mariborskih srednjih šolah Gustav Šilih, Tomaž Cajnar, dr. Helena Stupan, Alfonz Gorup, Karel Pahor, Stanislav Bunc, F. Dobrovalc, Stanko Lapuh, Viktor Petkovšek, Branko Rudolf, Mara Tominc, Franc Onič, Slava Onič, Stane Mihelič, Zivko Lovše in Karl Kozuh.

m Nova trgovska družba. V mariborski trgovinski register je bila vpisana Intra, družba z o. z. za proizvajanje in razpečevanje gradbenih potrebščin, Pobrežje pri Mariboru. Kot poslovodji sta vpisana Česljin Deutsch in Slavo Duje. Glavnica znaša 50.000 din.

m Pri podiranju drevja se je težko ponesrečil 26 letni posestniški sin Ivan Dobaj iz Sobra pri Sv. Križu nad Mariborom. Zdravi se v tukajšnji bolnišnici.

m Sedež s kolesa je nekdo ukradel zasebnici Julijani Topolovec iz neke veže na Kralja Petra trgu.

m Zrtve žeparja je postal zidarski učenec Janez Kupčič. Nekdo mu je iz žepa sukniča, ki ga je imel v kletnih prostorih nove stavbe v Ljubljanski ulici, ukradel denarnico, v kateri je bilo 124 din.

Lep zaključek narodnoobrambnega tabora na Remšniku

To nedeljo je uradno zaključil z delom narodno-obrambni tabor ljubljanskih visokošolcev na Remšniku. Tabor, ki se je vršil od 3. VII. do 24. VII., je pokazal ob zaključku rezultate neumornega in požrtvovalnega dela kakor tudi odziv in razumevanje Kobancev, ki je rodil nad vse nepričakovan uspeh njihovega dela.

Obisk na predavanjih in kino-predstavah je presegal v enem večeru 300 ljudi. Rešilo se je 75 pravnih vprašanj, 162 zdravniških pomoči, bilo je 16 prireditvenih večerov, 11 sestankov, za slovo pa so priredili materinski dan z obdarovanjem otrok in siromašnih mater.

Ko so ljudje zvedeli, da se njihovi zapupniki vračajo nazaj v Ljubljano, se je zbralo v nedeljo na poslovnem sestanku, ki je bil na prostem, okoli 500 ljudi. S svojim obiskom je počastilo ta dan ne-

kaj znanih dam iz Maribora pod vodstvom ge. Ninče Pintarjeve, ki je kot predsednica ženske sekcije Jadran-Nanosa zaključila slovesnost z razdelitvijo daril.

Otvoritveni govor in pozdrav je imel vodja tabora g. Emil Namar. Sledilo je predavanje akademika B. Čučeka o materi in tri deklamacije, katerih dve so deklamirale učenke ljudske šole na Remšniku. Obiskovalce so presenetili akademiki z enodejankom »Potepuh«, ki so jo igrali pred gostilno Čok nad šolo. Ljudstvo se je veselo zabavalo in jih ni motil niti dež, ki je lahko rosil. Od akademikov se je z govorom poslovil šolski upravitelj g. Milo Arko, ki se je naši mladini zahvalil, ljudstvu pa orisal pomene sodelovanja mesta z deželo. Potem se je ljudstvo strnilo v mogočno harmo-

NABIRALNA AKCIJA ZA NAŠE JADRANKE LETALCE

Mariborski jadranski letalci, ki so doslej pokazali na področju jadranskega letalstva tako presenetljive uspehe, potrebujejo za nadaljevanje uspešnega dela pomoč vse naše javnosti. Zato bodo priredili v soboto in nedeljo po mestu nabiralno akcijo. Po ulicah bodo prodajali letalske značke. Vsak tudi najmanjši dar jim bo dobrodošel, kajti potrebovali ga bodo za ureditve veliko poteznega gradbenega načrta. Zgradili bodo več jadranskih letal, da se še bolj izurijo v modelarstvu in v jadranskem letenju. Upati je, da bo javnost znala ceniti delo naših jadrancev in jih bo v polni meri podprla.

m S podstrešja padel in se ubil. Na Janževskem vrhu je padel s podstrešja 18 letni hlapec Anton Satler ter si razbil lobanjo. Bil je na mestu mrtve.

m S hleva je padla pri Sv. Juriju ob Pesnici 8 letna Gabrijela Serbinek in si zlomila ključnico.

m Mariborski živinski sejem. Prignanih je bilo 15 konj, 26 bikov, 140 volov, 371 krav in 23 telet, skupaj 575 komadov. Cene so bile sledeče: debeli voli 7 do 775, poldebili voli 625—7, plemenski voli 675—8, biki za klanje 5—7, klavne krave 550—7, krave za klobasarje 4—5, mofzne krave 5—8, breje krave 5—7, mlada živina 650—775, teleta 6—750 din za 1 kg žive teže. Prodanih je bilo 360 komadov. — Mesne cene: Volovsko meso I. vrste 14—16, II. vrste 12—14, meso od bikov, krav in telic 10—16, telečje meso I. vrste 12—16, II. vrste 10—14, svinjsko meso sveže 14—18 din za 1 kilogram.

* Na splošno željo ostane znani grafolog F. T. KARMAH še nekaj dni v Mariboru ter sprejema obiske do 31. t. m.

* Ne zamudite! Radi konca sezone prodaja modna trgovina JOS, SRAJ svilu v krasnih vzorcih izjemoma po din 34.—. Oglejte si izložbe!

Kino

* Grajski kino. Do vključno nedelje si najna veseloigra »Osišani jež«. Ponedeljek vefilim »Pesem zlatega zapada«. — Jeanette Mac Donald. Sreda pa Paula Veseli v prekrasnem filmu »Maria Ilona«.

* Kino Union. Od danes pa do vključno petka »V volčjih krempljih« senzacionalni film divjega zapada z znamenitim psom Treo-om v glavni vlogi.

* Esplanade kino. Humoristična veseloigra »Florentinski klobuk« z Heinz Rühmann-om. Sledi španski vefilim »Seviljski brivec«.

* Kino Pobrežje 27. in 28. julija senzacionalni film »Mr Moto«.

o Nemški meteorološki balon pri Poljčanah. Neki posestnik je v Spodnjih Breznicah pri Poljčanah našel nemški meteorološki balon. Na 15 m dolgi žici je bila pritrjena dopisnica s podatki o balonu. Zanimivo je, da je bil balon istega dne, ko je bil najden, spuščen v Nemčiji v zrak.

o Za pomočnika direktorja ljubljanske poštne direkcije je bil imenovan višji svetnik dr. Fran Janžekovič.

o Na Bledu je zadnje dni postalo nekoliko bolj živahno. Vsi hoteli in penzionisti obratujejo, vendar pa imajo oše mnogo prostora. Letos je največ domačih gostov.

o Abiturienti soboške gimnazije se nahajajo na potovanju po Dalmaciji. Vodi jih prof. Zika. Na potovanju bodo ostali dva tedna.

n Prvi hrvaški zvočni film bodo v kratkem predvajali v Zagrebu. Je to Oreškovičev »Pobednik«, ki prikazuje hrvaško kmečko življenje.

Popolnoma zadovoljni boste!...

Z NAŠO POSEBNO ŠTEVILKO, ki bo izšla 3. avgusta. Za to oddajte članek ali oglas za Vaše podjetje čimprej!

Lep zaključek narodnoobrambnega tabora na Remšniku

nijo »Hej Slovani«, ki je donela kot pozdrav z željo zopetnega svidenja.

Mariborske dame so se strnile okoli ge. Ninče Pintarjeve in so obdarile siromašne matere z blagom, pleniciami, trakovi, žepnimi robci in rutami. Otroci so bili deležni kesov, moški pa smotki in cigaret. Šolska mladina je dobila mladinske knjige in poučne revije, šolska knjižnica pa še posebej leposlovne knjige.

Ko so se počasi razhajali, možje in mamke, ki so prišli dve do tri ure daleč z vseh skrajnih mej remšniške fare, je marsikdo skril solzo...

Sonce je obsulo z žarki po deževnih meglah vso pokrajino od Kaple tja do Uršlje in Pece. V nas vseh pa bo ostal lep spomin in želja: da pridete kmalu spet med nas.

Zanimivosti

Še vedno odloča v vojni živ človek - borec

Izjave nemškega častnika o zmagi živcev nad tehniko - Ameriški novinar o zmotah Francozov

Podpolkovnik dr. Hess je v »Völkischer Beobachter« napisal članek pod naslovom »Vojno orožje in živ človek«, v katerem pravi med drugim:

»Ko so narodi v novembru 1918 položili orožje, so storili to v prepričanju, da je material zmagal nad človekom, da je bil nemški vojak premagan zaradi slabe oborožitve, pomanjkanja streliva, bojnih voz in udarnosti v zraku. Narodi niso cenili, da je nemški vojak ne samo pokazal svojo vrednost, kljub mnogostranski nadmočnosti in kapaciteti oborožitve največjih industrijskih držav, nego je tudi izvajal zmage v velikih bitkah. Menili so, da so minili časi bitk na odprtem prostoru, kar je posebno povzela francoska vojaška šola in njen generalni štab.

Zadnja meseca pa sta dokazala, da se Francija v tem pogledu ni izpremenila. Francozi se niso mogli odločiti za operacijsko vojno. Več so cenili nepremičnost od premikanja. Ni bilo vodje, ki bi bil sposoben za velike odločitve. Ni bilo vojakov, ki bi se borili kakor nemški vojak, pionir, oklepnik. Francoskemu častniku, ki se je v teku bojev pravilno držal predpisov, je bila nepojmljiva smelost nemškega vojnega vodstva, kakor tudi borbenost naše pehote in pionirjev.

Obisk Maginotove črte mi je odkril, da se vojna ne da matematično preračunati, tehnika se pa tudi ne sme podcenjevati. To je značilnost nemškega vojnega vodstva, ki je stvarjalo odločitve od slučaja do slučaja. Marsikaj je prišlo nepričakovano, pa vendar je poveljstvo odstranilo od primera do primera vse težkoče in pripravilo nasprotniku na mahi nov položaj, v katerem se ni mogel znajti. Maginotova črta je brez dvoma tehnično dovršena, vendar so zmagali živci nemškega vojaka nad silo tehnike. Kaj pomena najpopolnejše orožje, če ni to v rokah človeka, ki ima mirne živce tudi za ostre boje. Francoski kapetan mi je pravil, da ni mogel prisiliti vojake, ki so bili priča razdejanju nemških topov, da bi šli na opazovališča. Vse moštvo je zgrabila panika. Nihče ni več hotel v oklepno

kupolo utrjene črte. V tej vojni odloča tedaj samo živ človek — borec.

Učinek nemških težkih topov v kupolah Maginotove črte je bil silovit, o čem

mer priča slika, kjer nemški vojak razlaga Francozom zadetke granat.

V »New York Sunu« pa piše novinar Williams Byrd, ki je bil na francoskem bojišču, da je večkrat slišal francoske častnike govoriti, kako da »Nemcem primanjkuje dobro izvežbanih častnikov in podčastnikov. Nemška vojska je sicer močnejša po številu, vendar pa slabša od zavezniške, ker ji manjka starešinskega kadra častnikov. Nemci so napravili usodno pogreško, ker so oklevali osem mesecev. Nemci bi imeli uspeh le, če bi takoj po pohodu na Poljsko začeli bliskovito vojno proti Franciji in Angliji. Tako pa je nemški ofenzivni poizkus obsojen na propast. Francoski letalci so trdili, da se nemški piloti izogibajo bojev. Takšne trditve so se čule še po nemškem uspehu v Belgiji.«

Byrd se sprašuje, kako je mogla v vrstah zavezniških častnikov vladati takšna slepota.

Važnost vitaminov za bodoče matere

Koristnost vitaminov postaja vedno bolj znana. V prirodi je največkrat najti vitamin C. Ta je tako za vsakega, še posebej pa za noseče ženske izrednega pomena. Pravilna prehrana je namreč velikega pomena za zarodek, ki nastaja. Z odgovarjajočo količino vitamina C raste ženi odpornost, dete pa se že vnaprej zavaruje pred nalezljivimi boleznimi.

Pred leti so učenjaki dokazali, da je pomanjkanje vitamina C obstajalo pri

62% ženskah v prvem, pri 77% materah v drugem porodu. Deca takšnih mater je bila po večini slabotna, bolehnata, ni imela dovolj življenjske odpornosti, slabo se je dojila in imela prebavne motnje.

Ponekod je še v navadi, da noseče ženske jemljejo za hrano le mleko in mlečno kašo, odklanjajo pa povrtnino in sadje. To je zelo napačno. Hrano je treba porazdeliti tako, da vsebuje tudi vitamin C, s čimer si prihranijo matere sebi in deci mnogo težav z boleznimi.

Jama smrti ki ji ne pridejo do dna

V državi Kentucky, USA, je v gorah ogromna stena, s katere se spušča v globino velik prepad. Ljudje ji pravijo Mamutova skala, pod katero preži v brezdanji globini smrt. Več korajžnih turistov se je že spustilo po žicah v prepad, toda vselej so se morali vrniti, ne da bi izsledili dno. Globoko pod seboj so

čuli šumenje reke, ki mora teči daleč pod površjem zemlje in ko so vrgli kamen, so dolgo čakali, preden se je pomiril odmev v temnem brezdnju. Mnogo drznih jamarjev je v prepadu že izgubilo življenje, spustili so se v globoko zev, a se niso več vrnili na svetlo.

Pes se ne počuti dobro v ječi

Znano je, da se mnoge živali v ujetništvu ne množe. To velja predvsem za ujele. Redko se pa primeri, da se živali v ječi same ugonobe, ker nočejo več prenašati izgube svobode. Med temi je tudi morski pes.

William E. Young, znan lovec na morske pse, pripoveduje, kako je nekoč ujel

morskega psa. Dva in pol metra dolgo žival so spravili v močan stekleni akvarij. Pes je neprestano plaval ob stenah in iskal izhoda. Ko so mu nudili hrane, se zanj ni zmenil. Plaval je okrog tako dolgo, da je od izčrpanosti poginil.

Young trdi, da v akvariju največjih zooloških vrtov sveta sploh nimajo mor-

skih psov, ki bi bili večji od treh metrov. Te so prinesli v akvarij kot majhne ribice, ki niso čutile izgube svobode v tolikšni meri kakor odrasli psi. Zoološki vrt v New Yorku nudi onemu, ki prinese morskega psa, večjega od treh metrov, 25 dolarjev nagrade, pet dolarjev pa za vsak dan, ki ga bo žival prebela živa v akvariju. Živalski vrt seveda s tem ne riskira mnogo, ker dobro ve, da bo radovednemu občinstvu ušla požrešna riba kaj kmalu na oni svet.

Kongres za proučevanje zgradb je bil v Magdeburgu. Razpravljali so o vseh problemih moderne gradbene tehnike sporedno z iznajdbami kemikov glede gradbenega materiala.

40 milijonov parov žabjih krakov pojedo vsako leto v New Yorku, v Chikagu pa 20 milijonov.

Novoga Kūrtena, večkratnega morilca so aretirali v Nemčiji.

Krzno iz perja

Mati narava je dala živalim kožuhe, pticam pa perje. Toda gospa moda se v svoji muhavosti ni ustavila pri teh osnovnih dejstvih. Brez ozira na prirodno stvaritev je uresničila zanimivost — krzno iz perja. Na velesejmu v Lipskem je razstavljenih več modelov takšnega krzna, ki je bilo izdelano v Sudetih. Marljive in spretno ženske roke so iz puha puranov sestavile, nalagajoč pero k peresu, vse pa spretno povezano med seboj, kožuhočinaste plošče in druge uporabne predmete. Posebno zbuja pozornost dam jutranja halja, ki je lahka kakor pero in se prilaga telesu kakor svilu. Razstavljenih je več plaščev v pastelnih barvah. Krzna za ulico se barva jo s posebno indantrensko barvo, ki se prilaga soncu in vodi. Ptičje krzno je trpežno in bo našlo zaradi lahke teže dovolj pristašinj.

— Tu bo nekaj za vas. Izvrstna partija: Inženir, 35 let star, temnolas, lepi dohodki.

— Ah, ali nimate morda kaj takšnega v svetli barvi...

Sergiusz Piasecki

★ LJUBLJENEC ZVEZD

57 Roman iz tihotapskega življenja na bivši poljsko-ruski meji

Ob dveh ponoči smo prišli na pokopanišče na robu mesta. Odtod so se fantje razhajali na vse strani. Spat grem h Kriši. Trkati nisva hotela, ampak sva kar zavila na skedenj ter legla v mehko, dišečo seno. Sanja se mi o divjakih, o Leni, o meji... Kdo ve, ali se me kaj spominja? Rad bi se spet z njo sešel! Odločil sem se, da jo ob prvi priložnosti spet obiščem...

Zarana sem šel k Petriku in Julku, a ju nisem našel doma. Z Jurinom sta odšla na pot.

Po najini ločitvi z Jurinom sta pričela hoditi z njim. Všeč mi je, da sta se tako odločila. To krdelo je vendar najvarnejše ter ima najboljše skrivališče. In fanta morata nekaj zaslužiti še pred zimo. Julka Potrhlika bi sedaj ne mogel spoznati: s Petrikovo pomočjo se neprestano uči in neverjetno mnogo čita...

Zvečer sem šel h Gintli. Do pozne noči sem se zabaval v našem salonu. Tudi Krisa je bil tamkaj. Petinštirideset rubljev mi je dal; petnajst za pot in trideset za blago, ki smo ga vzeli pobeglim tihotapcem. Kmalu pa sem se neopaženo zmuznil iz salona. Šel sem k Saši. Ne, saj to je bila samo pretveza! Rad bi spet videl Felo...

Pri Veblinovih je bilo vse v temi. Obšel sem hišo od vseh strani. Da, eno samo okno je bilo razsvetljeno... in sicer iz Feline sobe v sadovnjak.

Tiho sem se splazil tik pod okno. Zastirto je bilo, vendar pa sem mogel ob strani videti v notranjost. Malone bi se sesedel. Ob oknu je bila majhna mizica in na njej svetilka. V soju sem opazil Felin obraz. Z dlanmi si je podpirala glavo in brala knjigo. Njen obraz je bil očarljiv, oči nisem mogel odmakniti. Obrnila je list in čitala dalje. Za hip se ji je obraz razjasnil v nasmehu. Oči so se ji lesketale kot dragi kamni. V teh očeh so bile globine, ki jim ni videti dna, iz njih pa sije toplota, ki človeka priklene in omami. Rad bi ostal pod oknom še delj, a sem se bal, da bi me kdo ne opazil z ulice.

Tiho sem se odmaknil ter se ustavil sredi dvorišča. Tanek ščip je plul po nebu. Zvezde so jasno žarele. Noč je bila vonjiva. Velika medvedica je bila nenavadno lepa.

Ne, tako ne morem odtod. Videti moram Felo, slišati njen glas ter ji reči besedo ali dve... Kaj silno važnega!

Spet sem se splazil k hiši. Pritisnil sem na kljuko. Vrata so bila zaklenjena. Ali

naj potrkam? Toda kaj ji bom vendar povedal?... Stopim k oknu. Tiho potrkam.

»Kdo je? Kaj se je zgodilo?«

»Jaz?«

»Kdo jaz?«

»Vlado.«

»Vlado! Takoj!...«

Čez sobo čujem korake. V svojo sobo gre. Čez trenutek se vrne in prinese svetilko. Postavila jo je na mizo, nato pa odšla v vežo... Odriva zapah. Odprem vrata, stopim v vežo in odtod v sobo. Pozabil sem jo pozdraviti. Stojim blizu vrat ter ji gledam v oči.

»Kaj je z vami?«

Trenutek molčim. Fela me je vselej tilkala, glej, zdaj me nenadoma vika. Potlej sem odgovoril:

»Kaj? Ničesar mi ni!«

Iz oči ji sije začudenje.

»Mislija sem, da se je kaj primerilo. Nekako čudni se mi zdite...« ni dokončala stavka.

»Vprašati sem le hotel, kje je Saša... Zdelo se mi je, da je doma.«

Nekaj trenutkov me je ostro gledala, potem mi je dejala:

»Tako. Zdelo se vam je torej...«

Čutim, da me čedalje bolj zaliva rdečica. Rad bi se obvladal, pa ne morem... Fela pa se prične nenadoma smejati.

»Tako torej, sedajle ste prišli povpraševati po Saši. Kaj?«

»Da.«

»Zame se torej sploh ne zanimate?«

»Seveda, za vas tudi.«

»Tudi zame torej?« V očeh ji je žarela porogljivost. Strahovito vroče mi je. Toda kar naprej blebetam, ne da bi vedel, kaj in kako. »Da... Tudi za vas. Saj ste mi vendar rekli takrat v nedeljo...«

»Čujmo, čujmo!«

»Rekli ste mi vendar, naj vas kdaj obiščem.«

»Da, da. Saj res. Spominjam se! No, in gospod Vlado je slednjič našel nekaj prostega časa...«

»Da.«

»In me je prišel obiskat...«

»Da.«

»In kar ponoči.«

»Da.«

»In nekoliko se je pred tem napil. Kaj?«

Čutim, da se me polasča besnost. S temile vprašanji me odriva Fela k zidu. Mrzlo odgovarjam:

»Jaz vselej pijem. Močan sem, da to prenesem.«

»Kajpada. Gospod Vlado je vendar korenjaški fant...«

Nekaj bi rad dejal, toda Fela me zdrži s kretinjo roko ter nadaljuje:

»Ali je res, da vselej takrat, kadar se napije, obiskuje znana dekleta?«

Zdi se mi, da izgubljam oblast nad seboj. Pričnem govoriti. Rad bi odnehal, a ne morem. Čedalje ognjevitije govorim:

»In zakaj vas, Fela, tolikanj zanima, kje hodim ponoči? Tudi jaz vas ne zasledujem ter ne vohunim, kam greste, kadar se napijete! Pa tudi vaših fantov ne štejem!«

Kultura

Ljubljana je zopet pozabila na Maribor

Zagrebske »Novosti« so te dni objavile razgovor z novim glavnim tajnikom in namestnikom intendanta Ljubljanskega gledališča, bivšim opernim pevcem g. Adom Darianom o zanimivem načrtu za najtesnejše sodelovanje med ljubljanskimi in zagrebškimi, odnosno sploh hrvatskimi gledališči. Uvodoma je govoril g. Darian o prizadevanjih ljubljanske gledališke uprave za popularizacijo slovenske gledališke umetnosti. Dejal je, da je zaprosila pri prometnem ministristvu za dovoljenje 75% popusta na železnica za obiskovalce ljubljanskih gledaliških predstav z dežele. Dalje je omenil tradicionalno slovensko ljubezen do gledališča, ki se kaže posebno v velikem številu diletantskih odrov, ter zadnje pevsko tekmovanje v Ljubljani, nakar je prešel na omenjeni načrt sodelovanja s Hrvati.

Ta načrt bo dobil konkretnjšo obliko baje po objavi ljubljanskega in zagrebškega repertoarja, v celoti pa naj bi bil uresničen šele v sezoni 1941/42. Povezanost ljubljanskega gledališča s hrvatskimi (v Zagrebu, Osijeku in Splitu) bi obstajala predvsem v tem, da bi bil vsak gledališki umetnik, ki bi podpisal angažman v omenjenih hrvatskih gledališčih, zlasti pa v Zagrebu ali pa v Ljubljani, dolžan nastopiti v eni ali več vlogah tudi v enem ali v več gledališčih.

O potrebi tesnejšega sodelovanja med jugoslovanskimi in potem sploh slovenskimi gledališči, toda z menjajočimi se

gostovanji, smo govorili tudi že mi tam na tem mestu, zato načrt g. Dariana ni absolutno nov. Tudi mi smo predlagali najprej zamenjave s Hrvati. Zato bi tudi to sedanjo ljubljansko iniciativo iz vsega srca pozdravili, ako ne bi puščala ob strani tistega vprašanja, katero bi bilo treba po vsej slovenski logiki rešiti prej, preden bi se lotili uravnavanja sodelovanja s hrvatskimi gledališči v Zagrebu, Osijeku in Splitu: t. j. vprašanja sodelovanja med slovenskim ljubljanskim in slovenskim mariborskim gledališčem.

Po dvaindvajsetih letih rednega obstoja ljubljanskega in mariborskega gledališča so ostala, prav tako kakor ob začetku, zamen vsa prizadevanja mnogih iniciatorjev, ki so terjali sodelovanja v obliki izmeničnih gostovanj posameznih gledaliških umetnikov in celih ansamblov. Iz vsega truda in napora se je rodilo eno samo gostovanje ljubljanske drame v Mariboru in mariborske v Ljubljani, ako ne štejemo lanske zasebni nastop Ljubljancev v Mariboru z »Zupanovo Micko«. Ti dve prvi in zadnji gostovanji sta pokazali, da si tako ljubljansko kakor mariborsko gledališko občinstvo take izmenjave iskreno želi in zato ne more biti nobenega strahu, da bi bila gledališča ob izmeničnih gostovanjih prazna. Kajti tako Ljubljanci kakor Mariborčani smo se že davno navadili gledati leto za letom in v vseh delih skoraj vedno ene in iste igralko ter

igralce. Koliko več zanimanja, koliko širših možnosti za gledališke umetnike bi ustvarilo tako sodelovanje!

Sedaj pa prihaja g. glavni tajnik ljubljanskega gledališča z načrtom, kako bi Ljubljana povezala svoje slovensko gledališče čim tesneje s hrvatskimi v Zagrebu, Osijeku in Splitu, gre pa mimo edinega drugega slovenskega gledališča v Mariboru, kakor da ga sploh ni. Še več, to edino drugo slovensko gledališče, ki je doma in drugod dovolj izpričalo

svojo upoštevanja vredno umetniško rešnost in višino, naj bi bilo sploh izločeno ne samo iz slovensko-hrvatske gledališke skupnosti, ampak celo iz same slovenske. Sicer g. Darianu tega niti ne moremo zameriti, kajti deloval je dolgo v tujini in naših prizadevanj morda ne pozna, zamerimo pa onim drugim v Ljubljani, ki so ljubljansko-zagrebski načrt gotovo odobrili, niso se pa spomnili, da je treba organizirati najprej slovensko gledališko skupnost in šele na njen podlagi slovensko-hrvatsko.

Sport

Mitić in Pallada v Mariboru

FINALE DRŽAVNEGA PRVENSTVA MOSTEV MED ATLETOM IZ ZAGREBA IN ISSK MARIBOROM — PODPIRAJTE NAS BELI SPORT!

Letošnje poletje stoji v znamenju bellega sporta. Že gostovanje Beograjskega teniškega kluba v Mariboru je bil za mariborsko publiko sportni dogodek prvega reda. Prav posebno senzacijo pa bo prineslo gostovanje odličnega Akademskoga teniškega kluba iz Zagreba, ki bo v nedeljo, 28. t. m., saj bodo nastopili med drugimi znani asi jugoslovanskega tenisa Dragan Mitić in Josip Pallada, ki nam bodo brez dvoma nudili poseben sportni užitek. Mitić in Pallada spadata med one bele mušketirje, ki so ponesli slavo našega tenisa po celem svetu. Z njihovim gostovanjem v Mariboru bomo tudi mi imeli priliko občudovati njihovo briljantno znanje, ki so ga baš v tekmovanju proti Madžarski preteklo nedeljo v Zagrebu s sijajno zmago znova dokazali. Poleg Mitića in Pallade bosta nastopila še znana zagrebška prvaka dr. Mayer in Würth, ki že danes spadata med prvo desetorico jugoslovanskih teniških igralcev. Tekmovanje, ki bo prineslo štiri igre posamezno ter eno v dvojici, se bo pričelo ob 8.30.

Že danes opozarjamo mariborsko sportno javnost na to edinstveno teniško prireditve, ki bo radi sodelovanja jugoslovanskih Davis-Cup-igralcev dosegla mednarodni nivo. ISSK Maribor radi tega upravičeno apelira na našo publiko, da s številnim posetom podpre stremenje naših belih mušketirjev. Slovenski tenis ne razpolaga z onimi sredstvi kakor Zagreb in Beograd, zato mu je podpora celokupne javnosti tem bolj potrebna. Naj to pot slovenski tenisači ne apelirajo zaman na naše občinstvo, kakor je to žal pokazalo gostovanje Beograjčanov!

LAHKOATLETSKO PRVENSTVO MARIBORA

Od danes do nedelje bo na stadionu SK Železničarja atletski miting za lahkoatletsko prvenstvo Maribora za posameznike. Začetek tekmovanja ob 18. s teki na 800 in 5000 m. Nadaljevalo se bo v soboto in v nedeljo dopoldne.

MALI OGLASI

CENE MALIM OGLASOM: V malih oglasih stane vsaka beseda 50 par. najmanjša pristojbina za te oglase je din 10.—. Drazbe, prekladi, dopisovanja in ženitovanjski oglasi din 1.— po besedi. Najmanjši znesek za te oglase je din 12.—. Debelo tiskane nesede se računajo dvojnó. Oglasi davak za enkratno objavo znaša din 2.—. Znesek za male oglase se plačuje takoj pri naročilu, oziroma ga le vozlati v listu skupaj z naročilom ali pa po poštni položnici na čekovni račun št. 11.409.—. Za vse pismene odgovore glede malih oglasov se mora priložiti znak za 3 din.

Hotel „Slavija“

Na najlepšem mestu ob morski obali. Prvorazredna kuhinja. Kompletni pension od 70.— do 85.— din skupno s taksami. Informacije daje direktor hotela brezplačno.

SLUŽBO DOBI

ČEVLJARSKEGA POMOČNIKA dobrega in zanesljivega delavca, takoj sprejme Lorbec, Studenec, Aleksandrova c. 25 5720-2

STANOVANJE ODDA

Lepo sončno, trisobno STANOVANJE v novi hiši, Slovenska ul. 37, se takoj odda. Povprašati Gospojna 13. 5679-5

ENO- IN DVOSOBNO STANOVANJE v Melju se odda. Vpraša se predpoldne Cankarjeva ul. 8, I. nadstr., levo. 5712-5

SOBO ODDA

Oddam opremljeno ali prazno SOBO Metekova 19. 5733-8

Oddam LEPO OPREMLJENO SOBO s kopalnico, event. tudi s hrano ali posamezno. Kneza Kocija 2-I, levo. 5671-8

Pedisa
KOPALNA SOL ZA NOGE
PROTI POTENJU, UTRUJENOSTI IN BOLEČEMU VNUTJU NOG, TRDI KOŽI, KURJIM OČESOM IN OZEBLINAM
DIN 3.—, 6.— IN 12.—
DROGERIJA **Kanc**

OPREMLJENO SOBO separirano, odda, najraje upokojenca, vdova po uradniku. Gregorc, Koroška 43-I. 5727-8

Spomnite se CMDI

LOKAL

LOKAL se odda na Meljski cesta 12. Kmečjska družba. 5669-10

LOKAL v bližini kolodvora se takoj odda. Primeren tudi za pisarno. Vprašati v goslini Golob, Glavni trg 19. 5670-10

Oglašujte!

POSEST

LEPA PARCELA na prodaj. Vprašati trgovina Lobnik, Nova vas. 5710-11

OBRT - TRGOVINA

»KERAMIKA«
Hišni posestniki in najemniki, pregledite Vaše peči in štedilnike, predno nastopi zima. Vsa pečarska in keramična dela izvršuje solidno in poceni Anton Rajšp, Maribor, Orožnova 6, kjer si lahko ogledate veliko zalogo. Prvo vrstne ploščice ter peči. Stavbeniki in pečarji popust. 5212-13

USODA LJUDI

ZNAMENITI GRAFOLOG F. T. KARMAH

se je odločil izdelati Vam horoskop. Njegova priznana sposobnost videti prihodnost v življenju drugih ne glede na razdaljo meji na čudovitost. Grafolog KARMAH Vam pove po resnici vso Vašo usodo, kdaj lahko dosežete uspeh ali najdete srečo tako v pogledu ljubezni, trgovine, loterije itd. Njegov popis minulih, sedanjih in bodočih dogodkov vzbudi Vaše začudenje in presenečenje. Ne bodite otožni in ne jekajte, vse se o pravem času obrne na bolje. F. T. KARMAH, ki se sedaj nahaja v Mariboru, sprejema obiske v hotelu »ZAMORC« vsak dan od 9.—12. ure in od 3.—7. ure zvečer. Kupci knjige »NAS ŽIVOT I OKULTNE TAJNE«, imajo pravico na brezplačne nasvete. N. B. Ostane samo par dni!

PRIDELKI

KUPUJEM MARELICE, BRESKVE hruške in jabolka vsako količino. Bole, Koroška 20, Maribor. 5678-23

ZRAČNE SIRENE

komprimirano zmesjo

GASILNI APARAT

za pogostejše požarje s posebno kemijsko zmesjo

KISIK 99.7%

za sklonišča proti napadom iz zraka

Izdelaje tovarna »UNION«, Zemun, Radnička br. 1

IZGUBLJENO

Zgubila se je 24. julija ČRNA DENARNICA. Ker je to spomin, se prosi najti, da isto odda v Gambrinovi dvorani. 5730-27

ČRNA OČALA

od zdravnika predpisana, ki so lahko za drugega še škodljiva, sem izgubil. Oddati jih je v oglas oddelku »Večernik« v Mariboru, proti nagradi. 5724-27

Naznanjamo tužno vest, da je dne 25. julija preminula po dolgi mučni bolezni v 70. letu starosti, gospa

Marija Terezija Zorle, roj. Hedl

Pogreb nepozabne pokojnice bo 27. julija, ob 1/2 na 5. uri iz mrtvašnice na Pobrežju na magdalensko pokopališče.

Maribor, Sv. Benedikt v Slov. gor., Visoko, dne 26. julija 1940.

Globoko žalujoči ostali.

Naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancom, da je preminul naš oče, stari oče, tast, gospod

Ivan Stranič

v 84. letu starosti.

Pogreb pokojnika bo v soboto ob 16. uri iz mrtvašnice na Pobrežju.

Maribor, 26. julija 1940.

Žalujoči: Josip in Terezija, otroka; Katica, snaha; Kalokira, zet in ostali sorodniki.

Ne čakajte zadnjega dne

Oddajte velike in male oglase za sobotno številko že danes

MALE OGLASE

za sobotni »Večernik«, oddajte že v petek popoldne do 18. ure